

ПОТРЕБИ, ІНТЕРЕСИ ТА ЦІННОСТІ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ

Актуальність дослідження постає в необхідності вивчення даної теми, а також відповідно в потребі її аналізу в сучасних умовах. При вивченні особистості слід взяти до уваги те, що людина сама по собі являє систему зі складною структурою. Одним з факторів актуальності дослідження даної теми є те, що роль людини була і залишається ключовою в розвитку культури. **Мета дослідження:** проаналізувати людину як творіння з своїми потребами, інтересами та цінностями, опираючись на статті та дослідження філософів та мислителів як і минулих часів, так і сучасності. Визначити, яка роль людини в нашому світі. **Об'єкт дослідження:** людина, її потреби, інтереси, цінності. **Предмет дослідження:** людина.

Завдання дослідження: людина – унікальне творіння природи, суспільства і самої себе. Про унікальність людини говорили і писали з давніх-давен. Людина – «найдивніше з дивних див» – з її неповторністю, із багатоманітними біологічними, соціальними, культурними, моральними, психологічними рисами є об'єктом різних наук. Що таке особистість? Особистість – це перш за все людина. Але не просто людина, а окремо взятий представник людського роду, який означається поняттям «індивід». Отже, особистість – це людина, індивід. Структура особистості дуже складна. Почнемо з найглибшої основи – потреб людини. Це – її фундаментальна риса, неповторна суттєва характеристика. За багатством потреб, за їхнім характером, способами їх формування та реалізації можна значною мірою судити про рівень розвитку особистості. Високо розвинута особистість – це насамперед особистість з багатством розумних потреб, з високою культурою споживання [2, с.1]. Потреби людей є рушійною силою розвитку як суспільства, так і самої людини. Заради потреби, власне, і здійснюється людська діяльність. Багатоманітність потреб сприяє виникненню та розвиткові багатоманітності інших рис особистості. У процесі розвитку суспільства відбуваються як якісні, так і кількісні зміни в системі потреб. Крім потреб у їжі, одязі, житлі, відпочинку, виникають та розвиваються нові нагальні потреби – в інформації, освіті, спілкуванні, участі в суспільному, політичному, культурному, релігійному житті. Причому, зростання потреб передбачає висунення на передній план саме духовних потреб. Задоволення потреб у певних умовах породжує нові потреби. Останні додають нових, додаткових імпульсів розвитку матеріального та духовного виробництва, покликаного створювати цінності, необхідні для задоволення як старих, так і нових потреб [4, с.1]. Інтереси-потреби людини є основою її інтересів. Категорія потреби охоплює більш широке коло явищ, ніж категорія інтересу. Потреби притаманні всім біологічним організмам, в тому числі й людині. Інтереси ж – тільки людині. Вони є у всіх суб'єктів: індивідів, соціальних груп, держав, суспільств, людства і т.д. Інтереси, як і потреби, є рушійною силою діяльності, поведінки і вчинків людей. Вони, говорив Гегель, рухають народами. Тому для розуміння суті суспільних процесів, практичних дій людей, політичних програм, гасел, заяв, передвиборних обіцянок, тощо треба відшукувати справжні інтереси дійових осіб. Складність цієї важливої акції полягає, зокрема, у тому, що справжні інтереси далеко не завжди правдиво зображаються їх носіями. Часто буває, що про інтереси одних говорять інші [3, с.2]. У суспільстві має місце складна взаємодія найрізноманітніших, часто суперечливих інтересів, і її результати бувають інколи несподіваними. Неодмінною умовою успішності політики, скажімо держави, є врахування цієї взаємодії, прогнозування її наслідків. На основі потреб та інтересів особистості надбудовуються, формуються її уявлення про цінності. Категорія цінності відображає соціальне і культурне значення матеріальних чи духовних явищ, предметів для задоволення потреб та інтересів людини. Цінність того чи іншого об'єкта конкретно-історична. Об'єкт може бути цінним для однієї людини, нецінним для іншої. Так само він може бути цінним в одних умовах і нецінним в інших. Можна зіставити численні панегірики на адресу всемогутньої ролі золота у житті людини і скептичні міркування Робінзона Крузо про цінність золота, яке він виявив у розбитому кораблі біля безлюдного острова і яке йому тоді було зовсім непотрібним. Одне слово, цінність предмета чи явища вирішальною мірою залежить від його об'єктивних якостей, від потреб, інтересів, емоцій особистості, від умов, місця і часу. Кожна людина – свідомо чи несвідомо – формує свою, індивідуальну ієрархію цінностей, складає своєрідний табель про їхні ранги. Така ієрархія в одних людей більш-менш стабільна, в інших більш рухлива. В залежності від умов, місця і часу, конкретної життєвої ситуації особистісна ієрархія цінностей може змінюватися, іноді кардинально [1]. Одні люди не міняють своїх принципів, інші розстаються – іноді дуже легко – з ними, обирають для себе нові, часом кардинально протилежні, принципи. Відбувається переорієнтація цінностей, переміщення у їхній особистісній ієрархії. Цінності є фундаментом формування і регулятивної функції ціннісних орієнтацій особистості – складових частин її структури. У відповідності з ієрархізованою системою, прийнятою даною особистістю, у неї виробляються відповідні переконання, установки, принципи та ідеали життєдіяльності, домінують у різноманітних діях, формуються також симпатії чи антипатії, любов чи ненависть, схильність чи неприязнь, вольові зусилля, рішучість боротися за позитивні для даної особистості соціальні чи культурні цінності. Формування ціннісних орієнтацій – складова частина соціалізації людини, процесів виховання і самовиховання особистості. Відповідно до ієрархії цінностей складається й ієрархія ціннісних орієнтацій особистості. Серед них – орієнтації на самоствердження, самореалізацію, самодіяльність людини. **Висновок:** слід зазначити, що кожна людина має свої потреби, інтереси, цінності. Тому, коли ми говоримо про особистість, маємо на увазі особу – індивідуальність. Потреби людей є рушійною силою розвитку як суспільства, так і самої людини. На основі потреб та інтересів особистості надбудовуються, формуються її уявлення про цінності. Життєво важливі потреби людини – це те, чого люди дійсно потребують для того, щоб належним чином функціонувати, самореалізуватися, виконувати свою суспільну функцію.

Список використаних джерел

1. Філософський аналіз поняття особистість. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/philosophy/13276/>
2. Особистість як предмет аналізу (потреби, інтереси, цінності). URL: https://pidru4niki.com/15941024/sotsiologiya/osobistist_predmet_analizu_potrebi_interesi_tsinnosti
3. Особистість у системі соціальних зв'язків. URL: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/462971/mod_resource/content/1/Тема%2013.htm
4. Потреби (інтереси) людини. URL: https://pidru4niki.com/84270/ekologiya/potrebi_interesi_lyudini